

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

11. července 2018 *

„Řízení o předběžné otázce – Úmluva z Montego Bay – Článek 220 odst. 6 – Pravomoc pobřežního státu – Pravomoc Soudního dvora vykládat ustanovení mezinárodního práva – Směrnice 2005/35/ES – Znečištění z lodí – Článek 7 odst. 2 – Úmluva Marpol 73/78 – Vypouštění ropných látek z cizí lodě proplovající výlučnou ekonomickou zónou – Okolnosti, za kterých může pobřežní stát zahájit řízení proti cizí lodi – Svoboda plavby – Ochrana mořského prostředí – Významné poškození nebo riziko významného poškození pobřeží, s ním spojených zájmů nebo jakýchkoli jiných zdrojů teritoriálního moře či výlučné ekonomické zóny – Zřejmé objektivní důkazy“

Ve věci C-15/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Korkein oikeus (Nejvyšší soud, Finsko) ze dne 12. prosince 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 13. ledna 2017, v řízení

Bosphorus Queen Shipping Ltd Corp.

proti

Rajavartioliitos,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, J. Malenovský (zpravodaj), M. Safjan, D. Šváby a M. Vilaras, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. prosince 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Bosphorus Queen Shipping Ltd Corp. P. Karhuem, asianajaja,
- za finskou vládu J. Heliskoskim, jako zmocněncem,
- za belgickou vládu J. Van Holm, C. Van Lul a L. Van den Broeck, jako zmocněnkyněmi,
- za řeckou vládu G. Karipsiadisem, K. Georgiadisem a M. Stellakatossem, jakož i E. Tsaousi a E. Skalieri, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: finština.

– za francouzskou vládu B. Foddou a D. Colasem, jako zmocněnci,
– za nizozemskou vládu C. S. Schillemans a M. Bulterman, jako zmocněnkyněmi,
– za Evropskou komisi L. Nicolae, jakož i A. Bouquetem, E. Paasivirtou a P. Aaltem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 28. února 2018,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 220 odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu, podepsané v Montego Bay dne 10. prosince 1982 (*Recueil des traités des Nations unies*, svazek 1833, 1834 a 1835, s. 3, dále jen „Úmluva z Montego Bay“) a čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES ze dne 7. září 2005 o znečištění z lodí a o zavedení sankcí, včetně trestních sankcí, za protiprávní jednání v oblasti znečišťování (Úř. věst. 2005, L 255, s. 11), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES ze dne 21. října 2009 (Úř. věst. 2009, L 280, s. 52) (dále jen „směrnice 2005/35“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Bosphorus Queen Shipping Ltd Corp. (dále jen „Bosphorus“), společností, která je vlastníkem nákladní lodi Bosphorus Queen na přepravu suchého nákladu zaregistrované v Panamě a Rajavartiolaitos (služba ochrany hranic, Finsko) ve věci pokuty, kterou uložila posledně uvedená služba této společnosti za vypouštění ropných látek uvedenou lodí ve výlučné ekonomické zóně (dále jen „VEZ“) Finska.

Právní rámec

Mezinárodní právo

Úmluva o zásazích na volném moři z roku 1969

- 3 Mezinárodní úmluva o zásazích na volném moři při nehodách způsobujících znečištění ropou byla uzavřena v Bruselu dne 29. listopadu 1969 (*Recueil des traités des Nations unies*, svazek 970, s. 211, dále jen „úmluva o zásazích na volném moři z roku 1969“). Unie, jakož i některé z jejích členských států, nejsou smluvními stranami této úmluvy. Naopak Finská republika a Panama smluvními stranami této úmluvy jsou.
- 4 Podle čl. I odst. 1 uvedené úmluvy mohou smluvní strany „přijmout opatření na volném moři, která jsou nezbytná k zabránění, zmírnění nebo odstranění závažného a bezprostředního nebezpečí pro pobřeží nebo s ním související zájmy způsobeného znečištěním nebo hrozbou znečištění moře ropnými látkami v důsledku námořní nehody nebo jednání v souvislosti s touto nehodou, o nichž lze důvodně předpokládat, že povedou k závažným škodlivým následkům“. (*neoficiální překlad*)
- 5 Článek II odst. 4 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969 stanoví:

„Pro účely této úmluvy se:

[...]

4. výrazem ‚související zájmy‘ rozumí zájmy pobřežního státu přímo dotčené nebo ohrožené námořní nehodou, jako například:

- a) námořní činnosti na pobřeží, v přístavech nebo v ústí řek, včetně rybolovu, které představují základní způsob obživy dotčených osob;
- b) turistické atrakce na dotčeném území;
- c) zdraví pobřežní populace a blaho dotčené oblasti, včetně ochrany biologických mořských zdrojů, jakož i fauny a flóry“. (*neoficiální překlad*)

Úmluva Marpol 73/78

- 6 Mezinárodní úmluva o zamezení znečištění moří z lodí, podepsaná dne 2. listopadu 1973 v Londýně a doplněná protokolem ze dne 17. února 1978 (dále jen „úmluva Marpol 73/78“), zavádí pravidla boje proti znečišťování mořského prostředí.
- 7 Unie není smluvní stranou této úmluvy. Finská republika je naproti tomu, stejně jako všechny členské státy Unie, smluvní stranou této úmluvy.
- 8 Pravidla pro zabránění znečišťování ropnými látkami jsou uvedena v příloze I úmluvy Marpol 73/78.
- 9 Pravidlo 1 bod 11 přílohy I této úmluvy definuje zvláštní oblast jako „oblast moře, kde se z uznávaných technických důvodů týkajících se jejího oceánografického a ekologického stavu a konkrétního charakteru jejího provozu vyžaduje přijetí zvláštních závazných metod k zamezení znečištění moře ropnými látkami“. Pro účely této přílohy patří mezi zvláštní oblasti oblast Baltského moře, kterou tvoří vlastní Baltské moře s Botnickým zálivem, Finským zálivem a vstupem do Baltského moře ohraničeným rovnoběžkou místa Skaw ve Skagerraku na 57°44,8' severní šířky.
- 10 V příloze I uvedené úmluvy, pravidlo 15 části C, která se týká „Omezení provozního vypouštění ropných látek“, stanoví:

„1 Na základě ustanovení pravidla 4 této přílohy a odstavců 2, 3, a 6 tohoto pravidla, se jakékoliv vypouštění ropných látek nebo ropných směsí z lodí do moře zakazuje.

[...]

B. Vypouštění ve zvláštních oblastech

3 Jakékoli vypouštění ropných látek nebo ropných směsí do moře z lodí o hrubé prostornosti 400 tun a více se zakazuje vyjma případů, kdy jsou splněny všechny následující podmínky:

- 1 za plavby;
- 2 ropná směs je zpracována odlučovačem ropných látek splňujícím požadavky pravidla 14.7 této přílohy;
- 3 obsah ropných látek ve vypouštěném roztoku bez ředění nepřesahuje 15 miliontin;
- 4 ropná směs nepochází ze stok strojoven čerpadel nákladových prostor na ropných tankerech a
- 5 ropná směs, v případě ropných tankerů, není smíchána se zbytky ropných látek z nákladu.“

Úmluva z Montego Bay

11 Úmluva z Montego Bay vstoupila v platnost dne 16. listopadu 1994. Její uzavření bylo jménem Evropské unie schváleno rozhodnutím Rady 98/392/ES ze dne 23. března 1998 (Úř. věst. 1998, L 179, s. 1; Zvl. vyd. 04/03, s. 260).

12 Článek 1 této úmluvy uvádí:

„(1) ‚oblast‘ znamená dno moří a oceánů a jejich podzemí za hranicemi národní jurisdikce;

[...]

(4) ‚znečištění mořského prostředí‘ znamená přímé nebo nepřímé zanesení takových látek nebo energie člověkem do mořského prostředí, včetně ústí řek, které mají či mohou mít takové zhoubné účinky, jako jsou poškození živých zdrojů a mořského života, ohrožení lidského zdraví, zabránění mořské činnosti včetně rybolovu či jinému oprávněnému využívání moře, zhoršení užité jakosti mořské vody a omezení podmínek pro rekreaci;

[...]“

13 Článek 56 uvedené úmluvy, nadepsaný „Práva, jurisdikce a povinnosti pobřežního státu ve [VEZ]“, stanoví:

„1. Ve výlučné ekonomické zóně má pobřežní stát:

a) svrchovaná práva za účelem průzkumu a využívání přírodních zdrojů, ať živých či neživých, mořského dna a podzemí a vod nad nimi ležících, jejich uchovávání a hospodaření s nimi, a svrchovaná práva, pokud jde o jiné činnosti týkající se hospodářského průzkumu a využívání zóny, jako je výroba energie pomocí vody, proudů a větrů;

b) jurisdikci v souladu s příslušnými ustanoveními této úmluvy, pokud jde o:

- i) zřizování a využívání umělých ostrovů, zařízení a staveb;
- ii) mořský vědecký výzkum;
- iii) ochranu a uchování mořského prostředí;

c) jiná práva a povinnosti stanovené touto úmluvou.“

14 Článek 58 úmluvy z Montego Bay, upravující „Práva a povinnosti jiných států ve VEZ“, stanoví:

„1. S výhradou příslušných ustanovení této úmluvy, všechny státy, ať pobřežní či vnitrozemské, požívají ve [VEZ] svobod zmíněných v článku 87, a sice svobodu plavby, přeletu, kladení podmořských kabelů a potrubí, jakož i jiných způsobů využívání moře týkajících se těch mezinárodním právem uznávaných svobod, které jsou spojeny s provozem plavidel, letadel, podmořských kabelů a potrubí a jež jsou slučitelné s ostatními ustanoveními této úmluvy.

2. Články 88 až 115 a ostatní související pravidla mezinárodního práva se použijí na [VEZ] potud, pokud nejsou neslučitelná s touto částí.

3. Při výkonu svých práv a plnění svých povinností ve [VEZ] podle této úmluvy musí státy náležitě přihlížet k právům a povinnostem pobřežního státu a jsou povinny podřídit se zákonům a předpisům, které pobřežní stát přijal v souladu s ustanoveními této úmluvy a s jinými pravidly mezinárodního práva potud, pokud nejsou neslučitelné s touto částí.“

15 Článek 61 odst. 1 až 4 této úmluvy, týkající se „Zachovávání živých zdrojů“, stanoví:

„1. Pobřežní stát určí přípustný odlov živých zdrojů ve své [VEZ].

2. Pobřežní stát zajišťuje, s ohledem na nejlepší vědecké údaje, které má k dispozici, prostřednictvím příslušných opatření v oblasti ochrany a řízení, aby zachovávání živých zdrojů ve [VEZ] nebylo ohroženo jejich nadměrnou těžbou. Za tímto účelem pobřežní stát podle potřeby spolupracuje s příslušnými podoblastními, oblastními a univerzálními mezinárodními organizacemi.

3. Taková opatření se rovněž zaměřují na udržení nebo obnovení populace lovných druhů na úrovních, které mohou zabezpečit maximálně dosažitelný výtěžek určený příslušnými faktory životního prostředí a faktory ekonomickými, včetně hospodářských potřeb pobřežních rybářských společenství a zvláštních požadavků rozvojových států, a budou brát v úvahu způsoby rybolovu, vzájemnou závislost populací a veškeré všeobecně doporučené podoblastní, oblastní nebo univerzální minimální mezinárodní normy.

4. Při provádění takových opatření pobřežní stát bere v úvahu důsledky pro ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy anebo jsou na nich závislé, za účelem jejich udržení nebo obnovení nad úroveň, pod kterou by byla vážně ohrožena jejich reprodukce.“

16 Článek 194 odst. 5 uvedené úmluvy uvádí:

„Opatření přijatá v souladu s touto částí budou zahrnovat taková opatření, která jsou nezbytná pro ochranu a zachování vzácných nebo zranitelných ekosystémů, jakož i přirozeného životního prostředí druhů, jejichž zásoby jsou vyčerpány, vystaveny ohrožení nebo nebezpečí, jakož i ostatních forem života v moři.“

17 Článek 211 téže úmluvy, nadepsaný „Znečišťování z plavidel“, v odstavcích 1 a 7 stanoví:

„1. Státy, jednajíce prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací nebo prostřednictvím všeobecné diplomatické konference, usilují o stanovení mezinárodních norem a standardů k zabraňování, snížení a kontrole znečišťování mořského prostředí z plavidel shazováním odpadu do moře; stejným způsobem podporují tam, kde je to vhodné, přijetí systémů tras zaměřených na minimalizaci nehod, které by mohly způsobit znečištění mořského prostředí včetně pobřeží a poškození s tím spojených zájmů pobřežních států. Stejným způsobem se tyto normy a standardy podle potřeby periodicky přezkoumávají.

[...]

7. Mezinárodní normy a standardy uvedené v tomto článku zahrnují, mimo jiné, povinnost okamžitě oznámit nehody, včetně námořních havárií zahrnujících výtok nákladu nebo pravděpodobnost výtoku nákladu, pobřežním státům, jejichž pobřeží nebo příbuzné zájmy by mohly být dotčeny.“

18 Článek 220 úmluvy z Montego Bay, nadepsaný „Prosazování dodržování právních předpisů pobřežními státy“, uvádí v odstavcích 3 až 6 pravidla příslušnosti, podle nichž může pobřežní stát přijmout opatření proti plavidlu, které se v jeho [VEZ] dopustilo porušení příslušných mezinárodních norem a standardů týkajících se znečišťování z plavidel. Tyto odstavce zní následovně:

„3. Tam, kde existují rozumné důvody se domnívat, že plavidlo plující [VEZ] nebo teritoriálním mořem nějakého státu se dopustilo v této [VEZ] porušení příslušných mezinárodních norem a standardů k zabraňování, snížení a kontrole znečišťování z plavidel anebo právních předpisů tohoto státu, které v souladu s nimi takové mezinárodní normy a standardy provádějí, může tento stát

požadovat od tohoto plavidla informace ohledně jeho totožnosti a přístavu jeho registrace, ohledně jeho posledního a příštího přístavu zastavení a ohledně ostatních nezbytných informací potřebných ke zjištění, zda došlo k porušení.

4. Stát vlajky přijme právní předpisy a učiní jiná opatření k tomu, aby plavidla plující pod jeho vlajkou vyhovovala žádostem o informace podle odstavce 3.

5. Tam, kde existují rozumné důvody se domnívat, že plavidlo plující [VEZ] nebo teritoriálním mořem nějakého státu se dopustilo v této [VEZ] porušení zmíněného v odstavci 3 a vedoucího k rozsáhlejšímu vypouštění odpadu způsobivšímu vážné znečištění mořského prostředí anebo hrozícímu takovým vážným znečištěním, může tento stát provést fyzickou prohlídku plavidla v souvislosti s porušením, jestliže plavidlo odmítlo poskytnout informaci nebo jestliže plavidlem poskytnutá informace je očividně v rozporu s faktickým stavem a jestliže okolnosti případu takovou prohlídku opravňují.

6. Tam, kde existují zřejmé objektivní důkazy, že plavidlo plující [VEZ] nebo teritoriálním mořem nějakého státu se dopustilo v této [VEZ] porušení zmíněného v odstavci 3 a vedoucího k vypouštění odpadu způsobivšímu velkou škodu nebo hrozícímu velkou škodu pobřeží nebo s ním spojeným zájmům pobřežního státu anebo zdrojům jeho teritoriálního moře či [VEZ], může tento stát s výhradou ustanovení oddílu 7 a za předpokladu, že jej k tomu opravňují důkazy, zahájit řízení, včetně zadržení plavidla, v souladu se svým vnitrostátním právem.“

19 Článek 221 této úmluvy, nadepsaný „Opatření k zabránění znečišťování způsobeného havárií na moři“, stanoví:

„1. Žádné z ustanovení této části není na újmu právu států podle mezinárodního práva, jak obyčejového tak smluvního, přijímat a prosazovat opatření za hranicemi teritoriálního moře, úměrná skutečné nebo hrozící škodě, za účelem ochrany svého pobřeží anebo zájmů s ním spojených, včetně rybolovu, před znečištěním nebo hrozbou znečištění v důsledku havárie na moři nebo v důsledku činnosti s takovou havárií spojené, u níž se dá rozumně očekávat, že povede k vážným škodlivým důsledkům.

2. Pro účely tohoto článku „havárie na moři“ znamená srážku plavidel, náraz na mělčinu anebo jinou nehodu při plavbě nebo jinou událost na palubě plavidla či mimo ni, která má za následek hmotnou škodu nebo bezprostřední hrozbu hmotné škody na plavidle nebo na jeho nákladu.“

20 Článek 237 uvedené úmluvy, týkající se závazků podle jiných úmluv o ochraně a uchovávání mořského prostředí, stanoví:

„1. Ustanovení této části nejsou na újmu konkrétním závazkům, které státy přijaly podle dříve uzavřených zvláštních úmluv a dohod týkajících se ochrany a uchovávání mořského prostředí a dohod, které mohou být uzavřeny na podporu obecných zásad vytyčených v této úmluvě.

2. Konkrétní závazky přijaté státy podle zvláštních úmluv ohledně ochrany a uchovávání mořského prostředí se provádějí způsobem, který je slučitelný s obecnými zásadami a cíli této úmluvy.“

Vídeňská úmluva

21 Vídeňská úmluva o smluvním právu byla uzavřena ve Vídni dne 23. května 1969 (*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 1155, s. 331, dále jen „Vídeňská úmluva“).

22 Článek 31 této úmluvy, nadepsaný „Obecné pravidlo výkladu“, stanoví:

„1. Smlouva musí být vykládána v dobré víře, v souladu s obvyklým významem, který je dáván výrazům ve smlouvě v jejich celkové souvislosti, a rovněž s přihlédnutím k předmětu a účelu smlouvy.

[...]

3. Spolu s celkovou souvislostí bude brán zřetel:

[...]

c) na každé příslušné pravidlo mezinárodního práva použitelné ve vztazích mezi stranami.

[...]“

23 Článek 32 uvedené úmluvy, nadepsaný „Doplňkové prostředky výkladu“, zní následovně:

„Doplňkových prostředků výkladu, včetně přípravných materiálů na smlouvě a okolností, za nichž byla smlouva uzavřena, lze použít buď pro potvrzení významu, který vyplývá z použití článku 31, nebo pro určení významu, když výklad provedený podle článku 31:

a) buď ponechává význam nejednoznačným, nebo nejasným; nebo

b) vede k výsledku, který je zřejmě protismyslný nebo nerozumný.“

Unijní právo

24 Body 1 až 4 a 12 odůvodnění směrnice 2005/35 zní takto:

„1) Politika Společenství pro námořní bezpečnost je zaměřena na vysokou úroveň bezpečnosti a ochrany životního prostředí a je založena na porozumění, že všechny strany zúčastněné na námořní přepravě zboží odpovídají za to, že lodě používané ve vodách Společenství splňují platná pravidla a normy.

2) Příslušné normy pro vypouštění znečišťujících látek z lodí jsou ve všech členských státech založeny na úmluvě Marpol 73/78; tato pravidla jsou však denně ignorována velkým množstvím lodí plujících ve vodách Společenství, aniž by byla činěna nápravná opatření.

3) Provádění úmluvy Marpol 73/78 se mezi členskými státy liší, a je proto třeba je harmonizovat na úrovni Společenství; značné rozdíly vykazuje zejména postup členských států při ukládání sankcí za vypouštění znečišťujících látek z lodí.

4) Odrazující opatření tvoří nedílnou součást politiky Společenství pro námořní bezpečnost, neboť zajišťují vazbu mezi odpovědností každé ze stran zúčastněné na námořní přepravě znečišťujícího zboží a jejich vystavením sankcím; je proto třeba účinných, odrazujících a přiměřených sankcí, aby bylo dosaženo účinné ochrany životního prostředí.

[...]

12) Existují-li jasné objektivní důkazy vypouštění, které způsobuje nebo hrozí způsobit značnou škodu, měly by členské státy předložit věc svým příslušným orgánům za účelem zahájení řízení podle článku 220 [úmluvy z Montego Bay].“

25 Článek 1 této směrnice stanoví:

„1. Účelem této směrnice je začlenit mezinárodní normy, které se týkají znečištění z lodí, do práva Společenství a zajistit, aby osoby odpovědné za vypouštění znečišťujících látek podléhaly odpovídajícím sankcím, včetně sankcí trestních, s cílem zlepšit námořní bezpečnost a zvýšit ochranu mořského prostředí před znečišťováním z lodí.

2. Tato směrnice nebrání členským státům v přijetí přísnějších opatření proti znečištění z lodí v souladu s mezinárodním právem.“

26 Článek 3 odst. 1 písm. b) a d) uvedené směrnice uvádí:

„1. Tato směrnice se v souladu s mezinárodním právem vztahuje na vypouštění znečišťujících látek:

[...]

b) v teritoriálních vodách členského státu;

[...]

d) ve [VEZ] nebo rovnocenné zóně členského státu, zřízené v souladu s mezinárodním právem [...]"

27 Článek 7 této směrnice, nadepsaný „Donucovací opatření pobřežních států ve vztahu k proplouvajícím lodím“, v odstavci 2 stanoví:

„Pokud existují jasné objektivní důkazy, že se loď plující v oblastech uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo d) dopustila v oblasti uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. d) protiprávního jednání, jehož následkem bylo vypouštění, které způsobilo nebo hrozilo způsobit významné poškození pobřeží nebo souvisejících zájmů daného členského státu, nebo jakéhokoli jiného zdroje v oblastech uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo d), uvedený stát s výhradou části XII oddílu 7 [úmluvy z Montego Bay], je-li to odůvodněno důkazy, předloží věc svým příslušným orgánům s cílem zahájit v souladu s jeho vnitrostátními právními předpisy řízení, včetně zadržení lodi.“

Finské právo

28 Směrnice 2005/35 byla ve Finsku provedena zejména prostřednictvím merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009) [(zákon o ochraně životního prostředí v námořní dopravě (1672/2009)].

29 Kapitola 3 tohoto zákona, nadepsaná „Pokuta v případě vypouštění ropných látek“, v § 1 prvním pododstavci stanoví:

„Porušení výše v kapitole 2 § 1 upraveného zákazu vypouštění ropných látek nebo ropných směsí ve finských vodách nebo ve [VEZ] Finska se trestá pokutou (*pokuta za vypouštění ropných látek*), jestliže vypouštění, pokud jde o jeho množství nebo jeho účinky, nelze považovat za minimální. Za porušení zákazu vypouštění, kterých se dopustila cizí loď při průjezdu finskou [VEZ], se však pokuta uloží pouze tehdy, když vypouštění způsobilo nebo hrozí způsobit významné poškození pobřeží Finska nebo s ním souvisejících zájmů nebo jakéhokoli jiného zdroje v oblasti teritoriálního moře nebo [VEZ] Finska.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 30 Podle služby ochrany hranic loď Bosphorus Queen dne 11. července 2011 vypouštěla při proplouvání [VEZ] Finska ropné látky do moře.
- 31 K tomuto vypouštění došlo u hranice této VEZ ve vzdálenosti přibližně 25 až 30 kilometrů od finského pobřeží. Vypuštěné ropné látky se rozšířily v délce přibližně 37 km jako pás široký přibližně 10 metrů, celková plocha pokrytá vypuštěnými látkami byla odhadnuta na přibližně 0,222 km² a jejich objem na 0,898 až 9,050 m³.
- 32 Předkládající soud upřesňuje, že finské orgány v té době nepřijaly žádná opatření k zabránění vypouštění těchto ropných látek. Nebylo rovněž zaznamenáno, že by se ropné látky dostaly na pobřeží, a nebylo prokázáno, že vypuštěné ropné látky způsobily konkrétní škodu.
- 33 Když loď opět proplouvala finskou VEZ, vracející se zpět z Petrohradu (Rusko), služba ochrany hranic naproti tomu rozhodnutím ze dne 23. července 2011 nařídila formou předběžného opatření, aby zaprvé Bosphorus zaplatila kauci ve výši 17 112 eur určenou na zaplacení případné pokuty, která jí bude uložena za vypouštění ropných látek touto lodí, a zadruhé aby zastavila plavbu. Poté, co byla tato kauce dne 25. července 2011 zaplacená, loď mohla dále pokračovat v plavbě.
- 34 Rizika vyvolaná dotčenými vypuštěnými ropnými látkami byla posouzena v posudku, který službě ochrany hranic vydal dne 26. července 2011 Suomen ympäristökeskus (Finský institut životního prostředí). Dopady těchto vypuštěných ropných látek na životní prostředí byly posouzeny na základě odhadnutého minimálního množství vypuštěných látek. Z tohoto posudku vyplývá, že:
- Ropné látky se mohly minimálně zčásti dostat do finských pobřežních oblastí. Pokud by se ropné látky dostaly do pobřežní oblasti, narušily by její užívání pro rekreační účely.
 - Část ropných látek dále působila na volném moři v oblasti vypuštění.
 - Vypuštěné látky uškodily příznivému vývoji stavu životního prostředí v Baltském moři.
 - Vypuštěné látky ohrožily ptáky, kteří se živí a odpočívají na volném moři.
 - Ropné látky poškodily fytoplankton a zooplankton. Ropné sloučeniny byly zapojeny do potravinového řetězce.
 - Koljušky tříostné ve svrchních vodách volného moře byly vypuštěnými ropnými látkami pravděpodobně přímo poškozeny, nelze tedy vyloučit krátkodobé negativní dopady na rybolovné zdroje.
 - V této oblasti dochází k silné sedimentaci a je pravděpodobné, že se část ropných sloučenin dostane na mořské dno a poškodí jeho faunu.
 - V blízkosti místa vypuštění se nachází mnoho velmi cenných přírodních lokalit patřících do sítě Natura 2000.
 - Doba, kdy došlo k vypuštění ropných látek, byla pro populace mořských ptáků obzvlášť nevýhodná, protože tito ptáci ještě měli ve vodách nacházejících se mezi poloostrovem Hanko (Finsko) a Finskými Alandami ve velkých hejnech mláďata, která neuměla létat, a mladí ptáci kajky mořské se pohybovali ve velké vzdálenosti od pobřeží.

- V době, kdy došlo k vypuštění ropných látek, se v oblasti před poloostrovem Hanko nacházely desetitisíce kajek mořských. Vypuštění způsobilo velké ohrožení populace mořských ptáků na finském pobřeží.
- 35 Rozhodnutím ze dne 16. září 2011 uložila služba ochrany hranic společnosti Bosphorus pokutu ve výši 17 112 eur za vypouštění ropných látek s odůvodněním, že toto vypouštění způsobilo nebo hrozilo, že způsobí významné poškození pobřeží nebo s ním souvisejících zájmů Finské republiky nebo všechny zdroje nacházející se ve finském teritoriálním moři nebo ve finské VEZ.
- 36 Společnost Bosphorus, jakož i provozovatel lodi, následně podali žalobu k Helsingin käräjaoikeus (soud prvního stupně v Helsinkách, Finsko), jako námořnímu soudu, kterou se domáhali zrušení rozhodnutí ze dne 23. července a ze dne 16. září 2011, kterým byla uložena kauce, resp. pokuta za vypouštění ropných látek. Tvrdili zejména, že toto vypouštění nezpůsobilo významné poškození životního prostředí a že pouze soudy státu vlajky lodi, to znamená Panamy, jsou příslušné v této věci rozhodnout.
- 37 Rozsudkem ze dne 30. ledna 2012 Helsingin käräjaoikeus (soud prvního stupně v Helsinkách) rozhodl, že bylo prokázáno, že dotčená loď vypustila do moře minimálně přibližně 900 litrů ropných látek. V průběhu řízení, v němž byl vydán uvedený rozsudek, Helsingin käräjaoikeus (soud prvního stupně v Helsinkách) vyslechl jako svědka odborníka z Finského institutu životního prostředí. Poté s ohledem na důkazy, které měl k dispozici, konstatoval, že vypouštění ropných látek hrozilo způsobit významné poškození ve smyslu kapitoly 3 § 1 zákona (1672/2009). Z těchto důvodů Helsingin käräjaoikeus (soud prvního stupně v Helsinkách) žalobu zamítl.
- 38 Na základě odvolání, které společnost Bosphorus podala k Helsingin hovioikeus (odvolací soud v Helsinkách, Finsko), tento soud zprostil tuto společnost povinnosti zaplatit pokutu za vypouštění ropných látek, protože tuto povinnost má provozovatel, jehož totožnost je známa.
- 39 Služba ochrany hranic poté podala kasační opravný prostředek ke Korkein oikeus (Nejvyšší soud, Finsko), který toto rozhodnutí zrušil a vrátil věc Helsingin hovioikeus (odvolací soud v Helsinkách, Finsko) aby posoudil, zda existuje důvod ve smyslu kapitoly 3 § 1 zákona o ochraně životního prostředí v námořní dopravě, který by odůvodňoval uložení pokuty za vypouštění ropných látek.
- 40 Rozhodnutím ze dne 18. listopadu 2014 tento odvolací soud konstatoval, že z důkazů, které mu byly předloženy, vyplývá, že existovalo nebezpečí, že dotyčné vypouštění ropných látek způsobí významné poškození pobřeží nebo s ním souvisejících zájmů Finské republiky nebo jakéhokoli jiného zdroje v oblasti teritoriálního moře nebo VEZ Finska. Z toho důvodu odvolání podané proti rozhodnutí Helsingin käräjaoikeus (soud prvního stupně v Helsinkách) zamítl.
- 41 Společnost Bosphorus poté podala kasační opravný prostředek ke Korkein oikeus (Nejvyšší soud, Finsko), kterým se domáhá zrušení rozhodnutí Helsingin hovioikeus (odvolací soud v Helsinkách, Finsko), rozhodnutí Helsingin käräjaoikeus (soud prvního stupně v Helsinkách), jakož i rozhodnutí ze dne 23. července a 16. září 2011 a zrušení pokuty za vypouštění ropných látek.
- 42 Za těchto podmínek se Korkein oikeus (Nejvyšší soud, Finsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být výraz ‚pobřeží nebo související zájmy‘, který je uveden v čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay] a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, vykládán na základě definice výrazu ‚související zájmy‘, která je uvedena v čl. II odst. 4 [úmluvy o zásadách na volném moři z roku 1969]?

- 2) Podle definice uvedené v čl. II odst. 4 písm. c) úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969, na kterou odkazuje první otázka, znamenají ‚související zájmy‘ mimo jiné blaho dotyčné oblasti, včetně ochrany biologických mořských zdrojů, jakož i fauny a flóry. Platí toto ustanovení i pro ochranu biologických zdrojů, jakož i fauny a flóry, ve VEZ, nebo se toto ustanovení vztahuje jen na ochranu zájmů pobřežní oblasti?
- 3) V případě záporné odpovědi na první otázku: Co je míněno výrazem ‚pobřeží nebo související zájmy‘, který je uveden v čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay] a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35?
- 4) Co znamená výraz ‚zdroje jeho teritoriálního moře či [VEZ]‘, který je uveden v čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay], jakož i výraz ‚zdroje v oblastech [teritoriálních vod nebo VEZ] tohoto státu‘, který je uveden v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35? Vztahuje se pojem biologické zdroje pouze na lovné druhy nebo se vztahuje rovněž na ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy nebo jsou na nich závislé, ve smyslu čl. 61 odst. 4 úmluvy [z Montego Bay], jako například rostlinné a živočišné druhy, které lovné druhy využívají jako potravu?
- 5) Jak je nutno vykládat výraz ‚hrozilo způsobit‘, který je uveden v čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay] a ve směrnici 2005/35? Může být povaha této hrozby určena na základě pojmu abstraktní nebo konkrétní hrozby, nebo jiným způsobem?
- 6) Je nutno při posuzování podmínek pravomoci pobřežního státu, které jsou stanoveny v čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay] a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, vycházet z toho, že způsobené nebo hrozící významné poškození představuje závažnější důsledek než způsobené nebo hrozící vážné znečištění mořského prostředí ve smyslu čl. 220 odst. 5 úmluvy [z Montego Bay]? Jak má být definováno vážné znečištění mořského prostředí a jak je nutno ho zohlednit při posuzování způsobeného nebo hrozícího významného poškození?
- 7) Které okolnosti musí být zohledněny při posuzování závažnosti způsobených resp. hrozících škod? Musí být při posuzování zohledněna například doba trvání a geografické rozšíření negativních účinků, které se projevují jako škody? V případě kladné odpovědi: Jak je nutno posuzovat dobu trvání a rozsah škod?
- 8) Směrnice 2005/35 stanoví minimální požadavky a nebrání členským státům v přijetí přísnějších opatření proti znečištění z lodí v souladu s mezinárodním právem (článek 1 odst. 2). Vztahuje se možnost uplatnit přísnější předpisy i na čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, v němž je upravena pravomoc pobřežního státu zakročit proti proplouvajícím lodím?
- 9) Je možné při výkladu podmínek pravomoci pobřežního státu, které jsou stanoveny v čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay] a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, přikládat význam zvláštním geografickým a ekologickým podmínkám, jakož i citlivosti oblasti Baltského moře?
- 10) Jsou výrazem ‚zřejmé objektivní důkazy‘ ve smyslu čl. 220 odst. 6 úmluvy [z Montego Bay] a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 kromě důkazu, že se loď dopustila porušení, na které se vztahují uvedené předpisy, míněny i důkazy o důsledcích vypouštění? Jaký druh důkazu je nutno vyžadovat pro prokázání, že hrozí velká škoda pro pobřeží nebo s ním spojené zájmy nebo pro zdroje jeho teritoriálního moře či [VEZ] například populacím ptáků a ryb, jakož i mořskému prostředí v této oblasti? Znamená požadavek zřejmých objektivních důkazů, že například posouzení negativních účinků vypuštěných ropných látek na mořské prostředí se musí vždy opírat o konkrétní přezkoumání a studie účinků provedeného vypuštění ropných látek?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 43 Za účelem odpovědi na otázky, které v projednávané věci předložil předkládající soud, se Soudní dvůr musí zabývat úmluvou z Montego Bay, úmluvou Marpol 73/78 a úmluvou o zásazích na volném moři z roku 1969. Je proto třeba určit status těchto úmluv s ohledem na unijní právo.
- 44 Pokud jde zaprvé o úmluvu z Montego Bay, tato byla podepsána a schválena Uníí, její ustanovení jsou nedílnou součástí právního řádu Unie a jsou pro ni závazná. Soudní dvůr má proto pravomoc vykládat její ustanovení. Kromě toho má tato úmluva přednost před akty sekundárního práva Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. června 2008, Intertanko a další, C-308/06, EU:C:2008:312, body 42 a 53), které musí být vykládány v co největším možném rozsahu v souladu s touto úmluvou.
- 45 Pokud jde zadruhé o úmluvu Marpol 73/78, k níž Unie nepřistoupila, která však váže všechny její členské státy, tato úmluva může mít důsledky pro výklad jak úmluvy z Montego Bay, tak ustanovení sekundárního práva, která spadají do rozsahu působnosti úmluvy Marpol 73/78, jako jsou například ustanovení směrnice 2005/35. Vzhledem k obvyčejové zásadě dobré víry, která je součástí obecného mezinárodního práva, a k čl. 4 odst. 3 SEU, totiž Soudnímu dvoru přísluší tato ustanovení vykládat s ohledem na úmluvu Marpol 73/78 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. června 2008, Intertanko a další, C-308/06, EU:C:2008:312, body 47 a 52).
- 46 Zatřetí, pokud jde o úmluvu o zásazích na volném moři z roku 1969, je třeba uvést, že Unie k této úmluvě nepřistoupila, ani nelze mít za to, že by v tomto směru nahradila své členské státy, už jen z toho důvodu, že ne všechny členské státy jsou smluvními stranami této úmluvy. Z toho vyplývá, že uvedená úmluva Unii nezavazuje a že Soudní dvůr nemá pravomoc ji jako takovou vykládat v rámci řízení o předběžné otázce (obdobně viz rozsudek ze dne 24. června 2008, Commune de Mesquer, C-188/07, EU:C:2008:359, bod 85).
- 47 Nicméně vzhledem k tomu, že v projednávané věci byl Soudní dvůr požádán o výklad úmluvy z Montego Bay, je nutno zohlednit úmluvu o zásazích na volném moři z roku 1969, protože poslední uvedená úmluva je součástí pravidel, která jsou relevantní pro výklad úmluvy z Montego Bay.
- 48 Zejména z článku 237 úmluvy z Montego Bay, který upravuje vztah mezi touto úmluvou a zvláštními úmluvami o ochraně a uchovávání mořského prostředí, k nimž patří úmluva o zásazích na volném moři z roku 1969, totiž vyplývá, že úmluva z Montego Bay není na újmu konkrétním závazkům, které státy přijaly podle zvláštních úmluv.
- 49 Začtvrté s ohledem na konstatování, které je uvedeno v bodě 44 tohoto rozsudku, čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, který do unijního práva začleňuje ustanovení čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay, a jehož znění je tedy v zásadě totožné se zněním uvedeného článku této úmluvy, musí být vykládán v souladu s tímto článkem dané úmluvy. „Proto musí být výklad tohoto čl. 220 odst. 6 v zásadě považován za přenositelný na čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35.“

K první větě desáté otázky

- 50 První větou desáté otázky, kterou je třeba se zabývat jako první, se předkládající soud táže, zda musí být čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 vykládány v tom smyslu, že se výraz „zřejmé objektivní důkazy“ ve smyslu těchto ustanovení vztahuje nejen na to, zda došlo k porušení, ale i na prokázání důsledků tohoto porušení.

- 51 Článek 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay stanoví, že pokud existují zřejmé objektivní důkazy, že plavidlo plující VEZ nebo teritoriálním mořem nějakého státu se dopustilo v této VEZ porušení zmíněného v odstavci 3 tohoto článku 220 a vedoucího k vypouštění odpadu způsobivšímu velkou škodu nebo hrozícímu velkou škodou pobřeží nebo s ním spojeným zájmům pobřežního státu anebo zdrojům jeho teritoriálního moře či VEZ, může tento stát s výhradou ustanovení oddílu 7 této úmluvy a za předpokladu, že jej k tomu opravňují důkazy, zahájit řízení, včetně zadržení plavidla, v souladu se svým vnitrostátním právem.
- 52 Je nutno konstatovat, že znění čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay neumožňuje určit, zda se existence „zřejmého objektivního důkazu“ ve smyslu tohoto ustanovení musí vztahovat jen na spáchané porušení, nebo i na jeho důsledky.
- 53 Za těchto podmínek je třeba vycházet z kontextu, v němž se výraz „zřejmé objektivní důkazy“ ve smyslu tohoto ustanovení nachází, a z cílů, které článek 220 úmluvy z Montego Bay sleduje.
- 54 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že odstavce 3, 5 a 6 článku 220 úmluvy z Montego Bay představují soubor odstupňovaných opatření, která může pobřežní stát přijmout vůči lodi, u které existuje podezření nebo u které se prokázalo, že se dopustila protiprávního jednání ve VEZ tohoto státu.
- 55 Nejprve čl. 220 odst. 3 této úmluvy uvádí porušení příslušných mezinárodních norem a standardů k zabránění, snížení a kontrole znečišťování z plavidel anebo právních předpisů dotyčného státu, které v souladu s nimi takové mezinárodní normy a standardy provádějí, přičemž těmito se rozumí zejména úmluva Marpol 73/78, která definuje takováto porušení.
- 56 Toto ustanovení tedy stanoví, že pokud existují rozumné důvody se domnívat, že došlo k takovému porušení, pobřežní stát může požadovat od dotčeného plavidla informace o jeho totožnosti a přístavu jeho registrace, o jeho posledním a příštím přístavu zastavení a ostatní nezbytné informace potřebné ke zjištění, zda došlo k porušení.
- 57 Dále čl. 220 odst. 5 úmluvy z Montego Bay opravňuje pobřežní stát provést fyzickou prohlídku plavidla. Za tímto účelem toto ustanovení vyžaduje nejen, aby existovaly rozumné důvody se domnívat, že se plavidlo dopustilo porušení, jak stanoví čl. 220 odst. 3 této úmluvy, nýbrž rovněž, aby toto porušení bylo specificky kvalifikované, pokud jde o jeho důsledky (dále jen „porušení s kvalifikovanými důsledky“). Uvedené porušení totiž musí vést k rozsáhlejšímu vypouštění odpadu způsobivšímu vážné znečištění mořského prostředí anebo hrozícímu takovým vážným znečištěním.
- 58 Zdá se tedy, že z důvodu existence porušení s kvalifikovanými důsledky, na které se vztahuje čl. 220 odst. 5 úmluvy z Montego Bay, autoři této úmluvy zmocnili pobřežní stát, aby přijal opatření, které je invazivnější než to, které je stanoveno v uvedeném čl. 220 odst. 3.
- 59 Konečně, čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay je srovnatelný s čl. 220 odst. 5 této úmluvy, protože se vztahuje na porušení s kvalifikovanými důsledky. Porušení ve smyslu tohoto ustanovení totiž musí vést k vypouštění odpadu způsobivšímu velkou škodu nebo hrozícímu velkou škodou pobřeží nebo s ním spojeným zájmům pobřežního státu anebo zdrojům jeho teritoriálního moře či VEZ (dále jen „statky a s nimi spojené zájmy pobřežního státu“).
- 60 Tato dvě ustanovení se nicméně liší tím, že čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay podmiňuje pravomoc pobřežního státu zasáhnout „zřejmými objektivními důkazy“, že skutečně došlo k porušení s kvalifikovanými důsledky, a ne pouze rozumnými důvody se domnívat, že došlo k takovému porušení. Kromě toho, pokud jsou splněny podmínky pro použití tohoto čl. 220 odst. 6, pobřežní stát může přijmout obzvláště přísné opatření, neboť může nařídit zadržení dotčeného plavidla v souladu se svým vnitrostátním právem.

- 61 Zdá se tedy, že autoři úmluvy z Montego Bay hodlali svěřit pobřežnímu státu právo přijmout takovéto obzvláště přísné opatření, když porušení, kterého se plavidlo dopustilo, způsobilo nebo hrozí způsobit velkou škodu tomuto státu a dále je prokázáno, že dotčené plavidlo je tím, kdo se tohoto porušení dopustil.
- 62 Vzhledem k tomu, že obě tyto podmínky, které mají stejnou váhu, jsou kumulativní, je nutno čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay vykládat tak, že stanoví, že pravomoc pobřežního státu zasáhnout je podmíněna existencí zřejmého objektivního důkazu, že se toto plavidlo dopustilo porušení ve smyslu čl. 220 odst. 3 této úmluvy, a dále že velká škoda nebo hrozící velká škoda pro dotčený pobřežní stát byla způsobena tímto plavidlem.
- 63 Takovýto výklad tohoto ustanovení je potvrzen cílem úmluvy z Montego Bay, kterým je zavést pro všechny mořské prostory spravedlivou rovnováhu mezi zájmy států v postavení států pobřežních a zájmy států v postavení států vlajky, které si mohou odporovat (rozsudek ze dne 3. června 2008, Intertanko a další, C-308/06, EU:C:2008:312, bod 58).
- 64 Výkon pravomoci pobřežního státu zasáhnout ve své VEZ, a zejména pravomoci nařídit zadržení plavidla plujícího pod vlajkou jiného státu, čímž se tomuto plavidlu dočasně brání využívat jeho svobody plavby, která je v této zóně nicméně zaručena mezinárodním mořským právem, totiž za účelem zajištění spravedlivé rovnováhy mezi zájmy tohoto pobřežního státu a státu vlajky předpokládá, že uvedený pobřežní stát má dostatečný důkaz – a ne rozumné důvody se domnívat – že se předmětné plavidlo dopustilo porušení, které způsobilo nebo hrozí způsobit velkou škodu.
- 65 Na první větu desáté otázky je tedy třeba odpovědět, že čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 musí být vykládány v tom smyslu, že se výraz „zřejmé objektivní důkazy“ ve smyslu těchto ustanovení vztahuje nejen na to, zda došlo k porušení, ale i na prokázání důsledků tohoto porušení.

K první až třetí otázce

- 66 Podstatou první až třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně a jako druhé v pořadí, je, jak je třeba vykládat výrazy „pobřeží nebo s ním spojené zájmy“, které jsou uvedeny v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, s ohledem na ustanovení úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969.
- 67 Pro účely výkladu ustanovení úmluvy z Montego Bay je třeba vycházet z pravidel obvyčejového mezinárodního práva promítnutých do ustanovení čl. 31 odst. 1 Vídeňské úmluvy, jimiž jsou unijní orgány vázány a která jsou součástí unijního právního řádu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, bod 58 a citovaná judikatura), a z nichž vyplývá, že smlouva musí být vykládána v dobré víře, v souladu s obvyklým významem, který je dáván výrazům ve smlouvě v jejich celkové souvislosti, a rovněž s přihlédnutím k předmětu a účelu této smlouvy.
- 68 Nejprve je třeba konstatovat, že výrazy „pobřeží a s ním spojené zájmy pobřežního státu“ uvedené v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay nejsou touto úmluvou definovány.
- 69 Úmluva o zásazích na volném moři z roku 1969 používá výrazy „pobřeží nebo s ním spojené zájmy pobřežního státu“ a upřesňuje význam, který je nutno přikládat pojmu „s ním spojené zájmy“.

- 70 Konkrétně podle čl. I odst. 1 této úmluvy smluvní strany „mohou přijmout opatření na volném moři, která jsou nezbytná k zabránění, zmírnění nebo odstranění závažného a bezprostředního nebezpečí pro pobřeží nebo s ním související zájmy způsobeného znečištěním nebo hrozbou znečištění moře ropnými látkami v důsledku námořní nehody nebo jednání v souvislosti s touto nehodou, o nichž lze důvodně předpokládat, že povedou k závažným škodlivým následkům“.
- 71 Kromě toho čl. II odst. 4 uvedené úmluvy definuje „související zájmy“ jako „zájmy pobřežního státu přímo dotčené nebo ohrožené námořní nehodou, jako například [zprvu] námořní činnosti na pobřeží, v přístavech nebo v ústí řek, včetně rybolovu, které představují základní způsob obživy dotčených osob; [zadruhé] turistické atrakce na dotčeném území; [a zatřetí] zdraví pobřežní populace a blaho dotyčné oblasti, včetně ochrany biologických mořských zdrojů, jakož i fauny a flóry“.
- 72 Je třeba uvést, že výrazy „pobřeží nebo s ním související zájmy pobřežního státu“ ve smyslu úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969 jsou obdobné výrazům „pobřeží nebo s ním spojené zájmy pobřežního státu“, které jsou použity v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay.
- 73 Článek 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay sice uvádí výraz „pobřeží“ [ve francouzském znění „littoral“], zatímco čl. I odst. 1 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969 používá výraz „pobřeží“ [ve francouzském znění „côtes“]. Tyto dva výrazy nicméně podle svého obvyklého významu v běžném jazyce označují oblast, v níž se stýká moře se zemí. Kromě toho jsou tyto dva výrazy v anglickém znění vyjádřeny stejně, a to konkrétně výrazem „coastline“, který je použit pro označení této oblasti, v níž dochází k vzájemnému kontaktu.
- 74 Tento čl. 220 odst. 6 rovněž uvádí výraz „pobřežní stát“ [„État côtier“], zatímco čl. II odst. 4 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969 používá výraz „pobřežní stát“ [„État riverain“]. Tyto dva výrazy nicméně podle svého obvyklého významu v běžném jazyce označují stát, jehož pevninské území se nachází na okraji moře.
- 75 Kromě toho, jak v bodě 70 svého stanoviska uvedl generální advokát, z historie vzniku čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay jasně vyplývá, že smluvní strany této úmluvy čerpaly inspiraci z úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969, když se rozhodly, že pobřežní stát musí mít rovněž pravomoc přijmout opatření proti cizím plavidlům, která se dopustila porušení v jeho VEZ, která spadá pod jeho jurisdikci. Je tedy třeba vycházet z toho, že smysl, který je nutno přikládat výrazům „pobřeží nebo s ním spojené zájmy“, které jsou uvedeny v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay, musí být v zásadě stejný jako ten, který vyplývá z čl. I odst. 1 a z čl. II odst. 4 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969.
- 76 Je však třeba rovněž připomenout, že v době přijetí úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969 ještě nebyl režim VEZ součástí mezinárodního práva.
- 77 Úmluva z Montego Bay potvrdila uznání VEZ a upravuje nyní její právní status. V tomto kontextu ze znění čl. 220 odst. 6 této úmluvy jasně vyplývá, že se tato úmluva vztahuje i na „[veškeré] zdroje jeho VEZ“, živé či neživé, které jak stanoví čl. 56 odst. 1 písm. a) a b) uvedené úmluvy, spadají pod jurisdikci pobřežního státu.
- 78 Kromě toho výraz „[veškeré] zdroje“ teritoriálního moře pobřežního státu, který je uveden v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay, je nutno chápat v tom smyslu, že zahrnuje neživé zdroje teritoriálního moře.
- 79 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na první až třetí otázku je nutno odpovědět, že výrazy „pobřeží nebo s ním spojené zájmy“, které jsou uvedeny v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, musí být vykládány v tom smyslu, že mají v zásadě stejný význam

jako výrazy „pobřeží nebo s ním související zájmy“, které jsou uvedeny v čl. I odst. 1 a v čl. II odst. 4 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969, přičemž čl. 220 odst. 6 se vztahuje i na neživé zdroje teritoriálního moře pobřežního státu a na veškeré zdroje jeho VEZ.

K čtvrté otázce

- 80 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu, kterou je nutno se zabývat jako třetí v pořadí, je, zda musí být čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 vykládány v tom smyslu, že zdroje teritoriálního moře nebo VEZ pobřežního státu ve smyslu těchto ustanovení zahrnují pouze lovné druhy nebo zda zahrnují i ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy anebo jsou na nich závislé, jako například živočišné a rostlinné druhy, které lovné druhy využívají jako potravu.
- 81 Je třeba zdůraznit, že čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay se vztahuje na škody, které byly způsobeny nebo které hrozí „[veškerým] zdrojům“ teritoriálního moře či VEZ pobřežního státu. Toto ustanovení proto musí být v tomto ohledu vykládáno široce, což vyplývá již z jeho samotného znění, a nemůže být chápáno tak, že by z rozsahu působnosti uvedeného ustanovení určité zdroje vylučovalo.
- 82 Zdroje teritoriálního moře či VEZ pobřežního státu ve smyslu čl. 220 odst. 6 je tedy nutno chápat tak, že zahrnují lovné druhy, ale i ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy nebo jsou na nich závislé.
- 83 Úmluva z Montego Bay ostatně výslovně zohledňuje vzájemnou závislost mezi různými druhy. Pokud jde o zachování živých zdrojů, které je upraveno v článku 61 této úmluvy, pobřežní stát v rámci opatření, která přijímá podle odstavce 3 tohoto článku a která jsou zaměřena na udržení nebo obnovení populace lovných druhů, totiž podle odstavce 4 uvedeného článku musí rovněž výslovně vzít v úvahu jejich důsledky pro ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy anebo jsou na nich závislé.
- 84 Na čtvrtou otázku je proto třeba odpovědět, že čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 musí být vykládány v tom smyslu, že zdroje teritoriálního moře nebo VEZ pobřežního státu ve smyslu těchto ustanovení zahrnují lovné druhy, ale i ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy anebo jsou na nich závislé, jako například živočišné a rostlinné druhy, které lovné druhy využívají jako potravu.

K šesté otázce

- 85 V šesté otázce, kterou je nutno se zabývat jako čtvrtou v pořadí, se předkládající soud dotazuje, zda a případně jak je třeba pojem „vážné znečištění“, který je uveden v čl. 220 odst. 5 úmluvy z Montego Bay, zohlednit při použití čl. 220 odst. 6 této úmluvy a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 a zejména při posuzování důsledků porušení, které jsou definovány v těchto ustanoveních.
- 86 V této souvislosti, ačkoli čl. 220 odst. 5 úmluvy z Montego Bay nedefinuje pojem „znečištění“, z čl. 1 odst. 4 této úmluvy vyplývá, že „znečištění mořského prostředí“ znamená „přímé nebo nepřímé zanesení takových látek nebo energie člověkem do mořského prostředí, včetně ústí řek, které mají či mohou mít takové zhoubné účinky, jako jsou poškození živých zdrojů a mořského života, ohrožení lidského zdraví, zabránění mořské činnosti včetně rybolovu či jinému oprávněnému využívání moře, zhoršení užité jakosti mořské vody a omezení podmínek pro rekreaci“.
- 87 Článek 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay odkazuje zejména na pojem „s ním spojené zájmy“ pobřežního státu, který jak vyplývá z bodu 75 tohoto rozsudku, musí mít v zásadě stejný význam, jako pojem, který je upřesněn čl. II odst. 4 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969.

- 88 I když se přitom ochrana „s ním spojených zájmů“ pobřežního státu obvykle stává relevantní v situaci, kdy došlo k znečištění, je třeba konstatovat, že čl. II odst. 4 úmluvy o zásazích na volném moři z roku 1969 je zaměřen zvláště na negativní hospodářské, sociální a zdravotní důsledky takového znečištění pro pobřežní stát, konkrétně na skutečnost, že byla způsobena velká škoda nebo že hrozí velká škoda, především různým výdělečným činnostem spojeným s užíváním moře, které jsou vykonávány pobřežní populací a které pro tuto populaci představují základní způsob obživy, dále turistickým aktivitám v této pobřežní oblasti a konečně zdraví a blahu uvedené populace.
- 89 Z tohoto srovnání vyplývá, že existují podstatné rozdíly mezi čl. 220 odst. 5 a čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay.
- 90 Na straně jedné totiž tento čl. 220 odst. 5 ve spojení s čl. 1 odst. 4 úmluvy z Montego Bay nemá za cíl zvláštní ochranu statků a s nimi spojených zájmů pobřežního státu, a na straně druhé tento stát nemusí prokázat existenci „významného poškození“ svých zájmů.
- 91 Vzhledem k tomu, že účel těchto dvou ustanovení je odlišný, není v zásadě nutno pro účely použití čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay zohlednit pojem „vážné znečištění“, který je uveden v čl. 220 odst. 5 této úmluvy.
- 92 Na šestou otázku je tedy třeba odpovědět v tom smyslu, že pojem „vážné znečištění“, který je uveden v čl. 220 odst. 5 úmluvy z Montego Bay, není nutno v zásadě zohlednit při použití čl. 220 odst. 6 této úmluvy a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 a zejména při posuzování důsledků porušení, které jsou definovány v těchto ustanoveních.

K páté, sedmé a ke dvěma posledním větám desáté otázky

- 93 Podstatou páté, sedmé a dvou posledních vět desáté otázky předkládajícího soudu, které je třeba posuzovat společně a jako páté v pořadí, je, jakým způsobem je nutno posuzovat důsledky porušení, které jsou definovány v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35.
- 94 Jak vyplývá z bodu 65 tohoto rozsudku, čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje nejen na zřejmý objektivní důkaz toho, že došlo k porušení, ale i na prokázání důsledků tohoto porušení.
- 95 Toto ustanovení za účelem svého použití rovněž stanoví, že porušení, kterého se plavidlo dopustilo, muselo vést k vypouštění odpadu způsobivšímu, jak bylo vysvětleno v bodě 59 tohoto rozsudku, velkou škodu nebo hrozícímu velkou škodou určitým statkům a s nimi spojeným zájmům pobřežního státu.
- 96 To znamená, že v dané situaci je nutno vzít v úvahu všechny indicie, které umožňují prokázat, že těmto statkům a zájmům byla způsobena škoda nebo že hrozilo její způsobení, jakož i posoudit závažnost škody, která byla na uvedených statcích či zájmech způsobena, nebo hrozilo její způsobení, aniž uvedené ustanovení jako takové *a priori* upřednostňovalo určitý typ důkazů.
- 97 V této souvislosti je třeba připomenout, že statky a s nimi spojené zájmy pobřežního státu, které chrání čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay, tvoří heterogenní skupinu prvků.
- 98 Z toho vyplývá, že je třeba identifikovat dotčené statky a zájmy a posoudit závažnost poškození každého z nich, nebo dokonce všech těchto statků a zájmů společně.

- 99 Je třeba rovněž zohlednit specifickou povahu poškozených statků nebo s nimi spojených zájmů. Zranitelnost pobřežního státu škodlivými účinky vypouštění je totiž různá v závislosti na dotčeném statku nebo s ním spojených zájmech. Zejména ohrožení zdraví pobřežní populace tedy pobřežní stát v zásadě zatíží více než čistě ekonomická škoda.
- 100 Kromě toho je třeba prokázat důsledky dotčeného vypouštění na statky a s nimi spojené zájmy pobřežního státu.
- 101 V této souvislosti vzhledem k naléhavosti, která může být s přijetím ochranného opatření spojena, na straně jedné a na straně druhé, jak vyplývá ze znění čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay, vzhledem k relevantnosti pouhé hrozby škody, tedy k tomu, aby byl pobřežní stát oprávněn přijmout takovéto opatření, stačí s ohledem na dostupná vědecká data prokázat povahu a rozsah škody, která může být uvedeným vypouštěním způsobena různým statkům a s nimi spojeným zájmům pobřežního státu. Za tímto účelem je zejména třeba, v rozsahu, v němž je to možné, zohlednit povahu škodlivé látky nebo škodlivých látek obsažených v dotčeném vypuštěném odpadu, jakož i množství, směr, rychlost a dobu trvání šíření uvedeného odpadu.
- 102 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na pátou, sedmou a dvě poslední věty desáté otázky je třeba odpovědět, že za účelem posouzení důsledků porušení, které jsou definovány v čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, je nutno zohlednit všechny indicie, které umožňují prokázat, že statkům a s nimi spojeným zájmům pobřežního státu byla způsobena škoda nebo že hrozilo její způsobení, jakož i posoudit závažnost škody, která byla těmto statkům nebo zájmům způsobena, nebo hrozilo její způsobení, přičemž se zohlední zejména:
- kumulativní povaha poškození více, nebo dokonce všech těchto statků a s nimi spojených zájmů, jakož i rozdíly, pokud jde o zranitelnost pobřežního státu v souvislosti s poškozením různých statků a s nimi spojených zájmů;
 - předvídatelné škodlivé důsledky vypuštěného odpadu na uvedené statky a s nimi spojené zájmy nejen na základě dostupných vědeckých údajů, ale i na základě povahy škodlivé látky nebo škodlivých látek obsažených v dotčeném vypuštěném odpadu, jakož i množství, směru, rychlosti a doby trvání šíření uvedeného odpadu.

K deváté otázce

- 103 Devátou otázkou, kterou je třeba se zabývat jako šestou v pořadí, se předkládající soud táže, zda a případně jaký dopad mají zvláštní geografické a ekologické charakteristiky a citlivost oblasti Baltského moře na podmínky použití čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35.
- 104 V této souvislosti, jak uvedl generální advokát v bodě 105 svého stanoviska, je Baltské moře mezinárodně uznáváno jako zvláštní oblast, která je charakteristická geografickými zvláštnostmi a obzvláště zranitelným ekosystémem, který vyžaduje zvláštní ochranu.
- 105 Takovéto zvláštnosti přitom mají přímý dopad na definování a klasifikaci porušení ve smyslu čl. 220 odst. 3 úmluvy z Montego Bay, a v důsledku toho na použití čl. 220 odst. 6 této úmluvy. Pravidlo 15 bod B části C kapitoly 3 přílohy I úmluvy Marpol 73/78 totiž definuje porušení, pokud k němu došlo ve zvláštní oblasti, přísněji než v případě vypouštění mimo zvláštní oblast.
- 106 Je však třeba připomenout, že specifickým účelem čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay není zajistit zvláštní ochranu zvláštní oblasti, nýbrž chránit určité statky a zájmy pobřežního státu nezávisle na tom, zda moře sousedící s tímto státem představuje či nepředstavuje zvláštní oblast.

- 107 I když tedy zvláštnosti Baltského moře případně mohly být zohledněny při posuzování rozsahu škody způsobené pobřežnímu státu, tyto zvláštnosti nemohly mít automaticky vliv na toto posouzení.
- 108 Z těchto úvah vyplývá, že na devátou otázku je třeba odpovědět, že zvláštní geografické a ekologické charakteristiky a citlivost oblasti Baltského moře mají dopad na podmínky použití čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, pokud jde o definování a klasifikaci porušení, jakož i, nicméně ne automaticky, na posouzení rozsahu škody, kterou toto porušení způsobilo statkům a s nimi spojeným zájmům pobřežního státu.

K osmé otázce

- 109 Osmou otázkou, kterou je třeba se zabývat jako poslední v pořadí, se předkládající soud táže, zda musí být čl. 1 odst. 2 směrnice 2005/35 vykládán v tom smyslu, že při použití čl. 7 odst. 2 této směrnice umožňuje členským státům uložit přísnější opatření, která jsou v souladu s mezinárodním právem, než jsou ta, která jsou v něm uvedena.
- 110 V této souvislosti, jak vyplývá ze samotného znění čl. 1 odst. 2 směrnice 2005/35, tato směrnice nebrání členským státům v přijetí přísnějších opatření proti znečištění z lodí v souladu s mezinárodním právem.
- 111 Je třeba rovněž uvést, že z žádného ustanovení uvedené směrnice nevyplývá, že by tato možnost, kterou členským státům přiznává čl. 1 odst. 2, byla omezena na určitá ustanovení směrnice.
- 112 V důsledku toho musí takováto možnost v zásadě platit i pro čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, který upravuje pravomoc pobřežního státu zakročit proti proplouvající lodi.
- 113 Článek 1 odst. 2 směrnice 2005/35 nicméně upřesňuje, že takováto případná přísnější opatření musí být v souladu s mezinárodním právem.
- 114 V tomto ohledu je třeba připomenout, jak vyplývá z bodu 49 tohoto rozsudku, že čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35 musí být vykládán v souladu s čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay.
- 115 Tento čl. 220 odst. 6 přitom podle bodu 63 tohoto rozsudku vyjadřuje vůli, jak o to usiluje úmluva z Montego Bay, zavést pro všechny mořské prostory spravedlivou rovnováhu mezi zájmy států v postavení států pobřežních a zájmy států v postavení států vlajky.
- 116 Článek 7 odst. 2 směrnice 2005/35 proto nelze chápat v tom smyslu, že by pobřežní stát opravňoval přijmout přísnější opatření, než jsou ta, která jsou stanovena v tomto článku, i za cenu narušení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy pobřežního státu a zájmy státu vlajky, o kterou usiluje čl. 220 odst. 6 úmluvy z Montego Bay.
- 117 Takovýto výklad nicméně nemůže bránit pobřežnímu státu v tom, aby přijal opatření s dosahem, který je rovnocenný dosahu těch opatření, která jsou stanovena v tomto čl. 220 odst. 6, protože uvedený článek, jak vyplývá z použití výrazu „včetně“, nestanoví taxativní výčet přípustných opatření.
- 118 Z výše uvedených úvah vyplývá, že na osmou otázku je třeba odpovědět, že čl. 1 odst. 2 směrnice 2005/35 musí být vykládán v tom smyslu, že při použití čl. 7 odst. 2 této směrnice neumožňuje členským státům uložit přísnější opatření, která jsou v souladu s mezinárodním právem, než jsou ta, která jsou v něm uvedena, přičemž pobřežní státy jsou oprávněny přijmout jiná opatření s dosahem, který je rovnocenný dosahu těch opatření, která jsou stanovena v uvedeném čl. 220 odst. 6.

K nákladům řízení

- 119 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 220 odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu, podepsané v Montego Bay dne 10. prosince 1982, a čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES ze dne 7. září 2005 o znečištění z lodí a o zavedení sankcí, včetně trestních sankcí, za protiprávní jednání v oblasti znečišťování, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES ze dne 21. října 2009, musí být vykládány v tom smyslu, že se výraz „zřejmé objektivní důkazy“ ve smyslu těchto ustanovení vztahuje nejen na to, zda došlo k porušení, ale i na prokázání důsledků tohoto porušení.
- 2) Výrazy „pobřeží nebo s ním spojené zájmy“, které jsou uvedeny v čl. 220 odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, ve znění směrnice 2009/123, musejí být vykládány v tom smyslu, že mají v zásadě stejný význam jako výrazy „pobřeží nebo s ním související zájmy“, které jsou uvedeny v čl. I odst. 1 a v čl. II odst. 4 mezinárodní úmluvy o zásazích na volném moři při nehodách způsobujících znečištění ropou, uzavřené v Bruselu dne 29. listopadu 1969, přičemž čl. 220 odst. 6 se vztahuje i na neživé zdroje teritoriálního moře pobřežního státu a na veškeré zdroje jeho výlučné ekonomické zóny.
- 3) Článek 220 odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, ve znění směrnice 2009/123, musí být vykládány v tom smyslu, že zdroje teritoriálního moře nebo výlučné ekonomické zóny pobřežního státu ve smyslu těchto ustanovení zahrnují lovné druhy, ale i ty druhy, které žijí v symbióze s lovnými druhy anebo jsou na nich závislé, jako například živočišné a rostlinné druhy, které lovné druhy využívají jako potravu.
- 4) Pojem „vážné znečištění“, který je uveden v čl. 220 odst. 5 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu, není nutno v zásadě zohlednit při použití čl. 220 odst. 6 této úmluvy a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, ve znění směrnice 2009/123, a zejména při posuzování důsledků porušení, které jsou definovány v těchto ustanoveních.
- 5) Za účelem posouzení důsledků porušení, které jsou definovány v čl. 220 odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu a v čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, ve znění směrnice 2009/123, je nutno zohlednit všechny indicie, které umožňují prokázat, že statkům a s nimi spojeným zájmům pobřežního státu byla způsobena škoda nebo že hrozilo její způsobení, jakož i posoudit závažnost škody, která byla těmto statkům nebo zájmům způsobena, nebo hrozilo její způsobení, přičemž se zohlední zejména:
 - kumulativní povaha poškození více, nebo dokonce všech těchto statků a s nimi spojených zájmů, jakož i rozdíly, pokud jde o zranitelnost pobřežního státu v souvislosti s poškozením různých statků a s nimi spojených zájmů;
 - předvídatelné škodlivé důsledky vypuštění odpadu na uvedené statky a s nimi spojené zájmy nejen na základě dostupných vědeckých údajů, ale i na základě povahy škodlivé látky nebo škodlivých látek obsažených v dotčeném vypuštěném odpadu, jakož i množství, směru, rychlosti a doby trvání šíření uvedeného odpadu.

- 6) Zvláštní geografické a ekologické charakteristiky a citlivost oblasti Baltského moře mají dopad na podmínky použití čl. 220 odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu a čl. 7 odst. 2 směrnice 2005/35, ve znění směrnice 2009/123, pokud jde o definování a klasifikaci porušení, jakož i, nicméně ne automaticky, na posouzení rozsahu škody, kterou toto porušení způsobilo statkům a s nimi spojeným zájmům pobřežního státu.
- 7) Článek 1 odst. 2 směrnice 2005/35, ve znění směrnice 2009/123, musí být vykládán v tom smyslu, že při použití čl. 7 odst. 2 této směrnice neumožňuje členským státům uložit přísnější opatření, která jsou v souladu s mezinárodním právem, než jsou ta, která jsou v něm uvedena, přičemž pobřežní státy jsou oprávněny přijmout jiná opatření s dosahem, který je rovnocenný dosahu těch opatření, která jsou stanovena v uvedeném čl. 220 odst. 6.

Podpisy.